

W I A D O M O S C

Miast, Prowincyów Koronnych Litewskiej ex voluminibus Legum wyjętych, w których się Seymy odprawiały od zaczęcia onych za Kazimierza Wielkiego Króla Polskiego Roku 1347.

imo Przed złączeniem się Litwy z Koroną.

Pierwsze Miasto Wiślica, 2. Kraków, 3. Kołczyce

zdo Po złączeniu się Litwy z Koroną za Władysława Jagiellona Roku 1413

Pierwsze Miasto Herodle nad Bugiem, Kędy Xięstwo Litewskie do Korony inkorporowane, 2. Czerwińsk, 3. Warka, 4. Kraków, 5. Brześć Kujawski, 6. Piotrków, 7. Korczyn, 8. Niezłowo, 9. Opatowce, 10. Wilno, 11. Radóm, 12. Bygodzkie, 13. Toruń, 14. Parcze w, 15. Lublin, 16. Warszawa, 17. Brześć Litewski, 18. Grodno.

o Szczegółności co do Miast Seymowych celniczych każdej z osobna Prowincyi i Alternaty w nich Seymów.

imo. Seymy w Prowincyi Mało-Polskiej

o KRAKOWIE

- 1369. Za Kazimierza Wielkiego.
- 1433. Za Władysława Jagiellona.
- 1501. Za Jana Olbrychta.
- 1507. Jeden, 1527. Drugi, 1530. Trzeci, 1532. Czwarty, 1539. Piąty, 1540. Szósty, 1543. Siódmy, 1545. Ósmy Za Zygmunta 1go
- 1574. Za Henryka.
- 1576. Za Stefana Batorego.
- 1588. Jeden, 1595. Drugi, 1603. Trzeci, Za Zygmunta 3go.
- 1633. Za Władysława 6.
- 1649. Za Jana Kazimierza.
- 1676. Za Jana Trzeciego.
- 1697. Za Augusta Wtórego
- 1734. Za Augusta Trzeciego.

o LUBLINIE

- 1413. Za Władysława Jagiellona
- 1566. Jeden, 1569. Drugi za Zygmunta Augusta
- 1703. Za Augusta Wtórego.

zdo. Seymy w Prowincyi Wielko-Polskiej

o WARSZAWIE

- 1557. Jeden, 1563 Drugi, 1564 Trzeci, 1570. Czwarty za Zygmunta Augusta.
- 1578. Jeden, 1580. Drugi, 1581. Trzeci za Stefana Batorego i następnie do dzisiejszego czasu

o PIOTRKOWIE

- 1438. Za Władysława Trzeciego.
- 1447. Jeden, 1451. Drugi, 1457. Trzeci, 1458. Czwarty za Kazimierza Trzeciego.
- 1496. Za Jana Olbrychta.
- 1503. Jeden, 1504. Drugi za Alexandra; bytność atoli samego w Roku 1503. w Wilnie nie ukaznie się.
- 1510. Jeden, 1511. Drugi, 1512. Trzeci, 1519. Czwarty, 1523, Piąty, 1538. Szósty, 1544. Siódmy za Zygmunta 1go.
- 1550. Jeden, 1552. Drugi, 1562. Trzeci, 1565. Czwarty, 1567. Piąty Za Zygmunta Augusta.

3tio. Seymy i Rezydencya Królów w Prow. W.X.L

o WILNIE

- 1499. Volum: 1. Fol: 281. za Jana Albrychta
- 1503. Volum: 1. Fol: 291. Rezyd. w Wil, Alexandra;
- 1548. Volum: 1. Fol: 537. Za Zyg: Augusta.

o GRODNIE

- 1673; 1674; 1677, 1678. za Jana Trzeciego
- 1718, 1726. za Aug. wtór. i 1784. za terażniejszego

Alternaty Prowincyów i Miast w przeszłych Seymach zachowywana, i Rezydencya Królów w każdej prowincyi doświadczona; gdyby na przyszłość zapewnioną niezstąpiła, iedna Prowincya i jedno w niej Miasto stawszy się Seymowym i Rezydencyonalnym Królów, wszystkieby dostatki i Skarby całego Kraiu do siebie ściągnęło, iednochy się Miasto prawdziwie zbogaciło, inne zaś Prowincye i Miasta usunięte od Rezydencyi Królów i zjazdów Seymowych zubożone zostały, i dla wynożących się z nich, a nigdy do nich niewracających się skarbow, dla osychających handlow

dlów, dla ubywających mieszkańców do zniszczenia i upadku powróciłby się za czasem musiał. Za których upadkiem pewne niżenie się dochodów publicznych, pewne osłabienie, sił Narodu a zaniemi jaki szereg niepomyślnych dla Kraju wydarzeń? niepotrzebuje ta pewność obszernego wywodu, gdzie świątły rozsądek onę gruntownie poymnie. Oprócz tej ważnej przyczyny zachodzi druga niemniejszy wagi godna okoliczność, gdy te Miasta w iedney Prowincyi dla Rezydencyi Królów i zjazdów Seymowych oznaczont, skarżami, dośatkami, i ozdobami z całego Kraiu ściagnionemi ubogacone przypadkiem ognia, powietrza w nim grasującego, inkursyi nieprzyjacielskiej z całym swym dobytkiem zniszczone zostanie, gdzie w ten czas zasilenia skarżów szukać? gdzie i jakie Miasta na Rezydencyą Królów i zjazdów Seymowych składać? czyliż niepożytecznie dla Kraiu wczesnym zaradzeniem na wzór Przodków naszym przez chwalebnie i pożytecznie utrzymywaną alternatę Miasta urządź i one utrzymać, niżeli zubożone, wycięzione i zniszczone w nagłym razie z gruzów podeymować i w nich raptowej ochrony dla Króla, dla Narodu, i publicznych zjazdów szukać. Rozkład Rezydencyi Królewskiej i zjazdów Seymowych na Prowincye i Miasta przez dwoletnią alternatę pomnoży liczbę mieszkańców, zachęci do siedlenia się Rzemieślników i Kupców, w prowadzi do nich prawdziwe bogactwa przez rozszerzone Fabryki i Handle, wskrzesi w nich pierwsze żądze pomażania wspaniałych mieszkań i ozdób, ofloodzi przykre ich dole zwróceniem usunionych zjazdów, pewną zasili nadzieją przez wzajemny wpływ wyniszczozonych skarżów, i gdy dotkną iedną Prowincyą i iedno Miasto ubogacone nagłe przypadki, (które niezawszo cały Kraiy i wszystkie Miasta razem trapić zwykły,) zostaną drugie temu podobne: Które będą wstanie równym zastąpienia niedostatku wskarbie, zasilenia w potrzebie Woyska, zachronienia Rezydencyów Królewskich i ocalenia Seymów: a to iest iedyna szczęśliwość, której Kraiy cały pragnie, i czym w nagłych potrzebach bez wielkiej trudności ratowanym bydz może

Szczegulniejszy uwagi co do Prowincyi Litewskiej: Niema w niey zrzęczniejszego Miasta dla zjazdów z alternaty rezydencyonalney i Seymowej na Litwę przypadającej nad Wilno, Sama pozycja tego Miasta, która się od Granicy Moskiewskiej nowo zakordonowaney o mil z górą Siedmdziesiąt, a od Koronney tylko o mil 36. znajduje, iest dla wszystkich dogodną. Rezydencya Królewska i zjazdy Seymowe wyciągają Miast obszernych, wygodnych, bezpiecznych i warownych. Litwa niema Miasta obszerniejszego nad Wilno, liczy bowiem (oprócz pustych murów) Dymów zguro 1550. Niema wygodniejszego, bo wszystkie inne Litewskie Miasta celuie wspanialością obszernych Pałaców, okazałością dostatkich Kamienic, domów, i w nich wygodnych mieszkań na letnią i zimową rezydencyą zdatnych, codziennie utrzymuje Targi, codzienny na nich Confuptibilium dowóz znaczny, opał portem i lądem dostarczający się, cena onych mierna i od iednych Miast nierównie niższa. Niema bezpieczniejszego nad Wilno, bo iest Zamkiem, Wałami, Murami, i Fortyfikacyą Artyleryi Litewskiej opatrzone, niema warowniejszego od Ognia, bo iest z Edyficjów drewnianych w obrębie wałów oczyszczone. Grodno lubo równie iest Miastem portowym do połowy w nim niema mieszkań, Grodno niema inney wody prócz Rzecznej z trudnością pod górę na Miasto rozwózający się, i opłacającej, niema dostarczającego opału, procz w naywyższej cenie kupującego, niema dalszych wyrównyujących dobrodzieystw do wygody i bezpieczeństwa służących, jakie ma Wilno, a któremu na niczym nieschodzi; prócz, że, Dóm Rezydencyonalny Jagielloński Królewski opuśczone różnemi mieszkańcami w dochodach niewiedzieć naczyi pożytek obracających się napełniony potrzebuie restawracyi, która nieprzyniesie wielkiej trudności ani ciężaru Skarżowi Publicznemu, ku zaradzeniu bo wiem tym potrzebom Woiewództwo Wileńskie przez dobrowolną Ofiarę po Zł: 10: zdymu każdego dać deklarowało się, od której Ofiary (iżeli tylko żądana alternata przez prawo zostanie zabezpieczoną) inne pewnie Litewskie Woiewództwa i Powiaty z równey gorliwością dla dobra publicznego nieufną się.

Rostropność zatym radzi, a sprawiedliwość wymaga, aby przez wzgląd na prawo i na dawną przezeń utrzymywaną alternatę, iako też przez wzgląd na zobopłne Prowincyów i Miast uszczęśliwienie, były wyznaczone w nich miyska do Rezydencyi Królewskiej i zjazdów Seymowych we dwóch Klassach: *Pierwszej Klasse* Kraków w Prowincyi Mało-Polskiej, Warszawa w Prowincyi Wielko-Polskiej, Wilno w Prowincyi Litewskiej, a na przypadek którego z tych Miast zniszczenia przez ogień, powietrze, lub inkursyą nieprzyjacielską w *Drugiej Klasse* Lublin w Prowincyi Mało-Polskiej, Piotrków w Prowincyi Wielko-Polskiej, Grodno w Prowincyi Litewskiej. Te more krótkie z powodu instrukcyi zebrane uwagi pod wysoki rozsądek oddaję.

Tadeusz Korsak Sędzia Ziem: i Posel Woiewódz: Wileń:

XVIII. 3. 185

http://rcin.org.pl

2381